

Verksamhet och budget

2015 -2017

Förslag till KF 2014-12-08

GGNEF

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	3
Mål för verksamheten.....	4
Förutsättningar och verksamhetens finansiering	7
Finansiella mål.....	8
Satsningar och kostnadsminskningar driftbudget 2015.....	9
Nämnder	10
Finansförvaltningen.....	10
Kommunstyrelsen	10
Kommunledning.....	11
Barn- och utbildningssektionen	12
Äldreomsorgssektionen	14
Stöd- och omsorgssektionen.....	16
Kultur- och fritidssektionen.....	17
Samhällsbyggnadssektionen	18
Miljö- och byggnadsnämnden.....	19
Kommunfullmäktige.....	19
Investeringar	20
Resultatbudget.....	21
Balansbudget.....	21
Sammanfattning av beslutspunkter	22

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Höstens val innebar ett maktskifte i Gagnefs kommun och vi, socialdemokraterna, kommunal samling och miljöpartiet har nu bildat en ny majoritet som ska styra kommunen i fyra år framåt. Det är med stor glädje och ödmjukhet som jag har åtagit mig uppdraget som kommunstyrelsens ordförande och jag kommer, tillsammans med de övriga partierna, att göra mitt allra bästa för kommunen!

Under 2015 kommer äldreomsorgen att vara i fokus i många avseenden. Vi ska bygga ett nytt demensboende, och diskussionerna om var det ska ligga pågår som bäst! Vi ska bygga för framtiden; ett hus som gör det möjligt att bedriva den bästa demensvården i landet!

Hemtjänsten i Gagnef får högsta betyg när de verkliga experterna, pensionärerna, får säga sitt! I Socialstyrelsens brukarundersökning framgår att pensionärerna känner sig trygga och att personalen utför sina arbetsuppgifter på ett mycket bra sätt.

Vår inställning har hela tiden varit att äldreomsorg ska bedrivas i kommunal regi och därför kommer vi att riva upp beslutet om LOV (Lagen om valfrihet) i hemtjänsten!

Vi satsar även på barn och unga under budgetåret! Byggnationen av två nya förskoleavdelningar i Djurås, med beräknat öppnande hösten 2015, är i full gång. I 2015 års budget tillför vi också medel till ytterligare tre förskollärare i den befintliga verksamheten för att minska barngruppernas storlek.

Kultur och fritidssektionen får också en utökad ram för att kunna fortsätta stödja föreningarna i deras arbete.

Många av kommunens fastigheter har ett stort underhållsbehov, därför utökas samhällsbyggnadssektionen ram för underhållsåtgärder.

I början av nästa år kommer vi att återinföra facknämnder igen, för att få fler förtroendevalda och på så sätt stärka den kommunala demokratin. Nämnder som kommer att inrättas, förutom redan befintliga miljö och byggnadsnämnden, är barn- och utbildningsnämnd, socialnämnd, kultur och fritidsnämnd samt en teknisk nämnd.

Vi tar över styret i en tid av ekonomisk och politisk oro i omvärlden. Flyktingströmmarna ökar, och genom invigningen av vårt nya hem för mottagande av ensamkommande barn har vi möjlighet att ge dessa barn och ungdomar en bra start i Gagnefs kommun.

Irene Homman
Kommunstyrelsen ordförande

Mål för verksamheten

VÄRDEGRUND / FÖRHÅLLNINGSSÄTT

Jag är här för alla människor som bor, verkar i eller besöker Gagnef kommun.

Jag är kommunikativ och möter människor med respekt.

Jag är beredd att tänka nytt och försöker se utveckling och förbättring.

STRATEGISKA MÅL OCH SEKTIONSMÅL

Människor ska ges möjlighet till delaktighet och inflytande att påverka den egna livssituationen

Sektionsmål

Kommunledning

- Vi ska vara mera kommunikativa och utåtriktade.

Barn- och utbildningssektionen

- Barn och elever skall kunna påverka måltiden och måltidsmiljön.
- Barn och elever skall vara med påverka utformandet av den dagliga pedagogiska verksamheten och lärmiljön.

Äldreomsorgssektionen

- Sektionen ska arbeta för att hitta förbättrade samarbetsformer för att säkra den enskildes självbestämmande och rättssäkerhet.

Stöd- och omsorgssektionen

- Att genom Delaktighetsverkstan öka ungdomars vilja till att vara delaktiga i verksamheten gällande arrangemang och aktiviteter.
- Stärka brukarinflytandet i verksamheten.
- Minska antalet klienter som under lång tid är beroende av försörjningsstöd.
- Säkerställa kvalitet gällande barns delaktighet i utredningsprocessen.

Kultur- och fritidssektionen

- Föra dialog med och ge stöd till ideella föreningar för att öka förutsättningarna till delaktighet och inflytande.
- Göra insatser för att fler ska nyttja biblioteksutbudet av allsidig information och litteratur i olika former för att öka deltagandet i samhällsdebatten.

Verksamheterna utformas utifrån människors olika behov

Sektionsmål

Barn- och utbildningssektionen

- Barn i förskolan och elever i grundskolan skall ges det stöd som krävs för att uppnå de målen i läroplan och kursplan.

Äldreomsorgssektionen

- Genomförandeplan ska följas upp minst en gång i halvåret, där brukaren är delaktig och insatserna är formade enligt den enskildes önskemål.

Stöd- och omsorgssektionen

- Utveckla individfokuserad sysselsättning/arbete för att närma sig arbetsmarknaden.

Kultur- och fritidssektionen

- Sektionens verksamhet ska anpassas till människors olika förutsättningar och egna arrangemang ska förläggas till handikappanpassad lokal

Samhällsbyggnadssektionen

- Öka den ömsesidiga respekten mellan sektionen och externa och interna kunder

Våra verksamheter ska präglas av hög kvalitet och ligga i framkant i länet i nationella jämförelser

Sektionsmål

Barn- och utbildningssektionen

- Andelen elever som går vidare till nationella gymnasieprogram skall vara 100%.
- 30 % ekologiska livsmedel skall serveras i kommunens i förskolor och grundskolor.

Äldreomsorgssektionen

- Vi ska vi göra 150 förbättringar på äldreomsorgssektionen under 2015
- Sektionen ska arbeta aktivt med kvalitetsuppföljning utifrån de nationella riktlinjerna. Vi ska vara bäst i länet
- Det IT-baserade kvalitetssystemet (QPR) skall vara i full drift.

Stöd- och omsorgssektionen

- **2015** ska vi göra 150 förbättringar på Sektionen för stöd och omsorg!
- Säkerställa kvaliteten i biståndshandläggarnas bedömning utifrån individens behov.
- **2015 ska det** IT-baserade kvalitetssystemet vara i full drift.

Kultur- och fritidssektionen

- Egna kulturarrangemang ska präglas av professionalitet och nyskapande och medieutbudet ska motsvara användarnas behov.

Vi utvecklar attraktiva lärmiljöer med pedagogik och metoder, anpassade till ny teknik och ny kunskap

Sektionsmål

Barn- och utbildningssektionen

- Alla elever i grundskolan skall ha tillgång till digitala verktyg.
- Personal inom förskolan och kost skall vara förtrogna med digitala verktyg.
- Alla förskolor skall under 2015 ha tillgång till trådlösa nätverk

Kultur- och fritidssektionen

- Kommunbiblioteket erbjuder tillgång till en öppen lärmiljö för alla och underlättar det livslånga lärandet
- Kommunbiblioteket utvecklar i samarbete med förskolan, skolan och andra intresserade aktörer nya metoder för att ge stöd i barn och ungas språkutveckling

Vi bidrar till ett miljövänligt och hållbart samhälle

Sektionsmål

Barn- och utbildningssektionen

- Minska förbrukning av kopieringspapper.
- Minska matsvinnet.

Kultur- och fritidssektionen

- Mer miljövänliga föreningsanläggningar

Samhällsbyggnadssektionen

- Inom stadenheten skall vi använda så miljövänliga städmetoder som möjligt
- Minska den fossila bränsleförbrukningen
- Minska energiförbrukningen i alla kommunens lokaler

Miljö- och byggsektionen

- Tillsyn av energiförbrukningen inom företagen.

Vi erbjuder ett brett kultur- och fritidsutbud

Sektionsmål

Barn- och utbildningssektionen

- Ett brett utbud av barnkulturaktiviteter i samverkan med kultur och fritid och statens satsning på skapande skola.

Kultur- och fritidssektionen

- Ge förutsättningar för kommunens invånare och besökare till en meningsfull fritid genom bibliotek, kulturarrangemang och tillgång till kommunala träningslokaler.

Förutsättningar och verksamhetens finansiering

Ekonomiska förutsättningar för planperioden

Gagnefs kommun är en relativt liten ekonomisk enhet med begränsade möjligheter att följa den ekonomiska utvecklingen i vår omvärld. I stort har kommunen valt att förlita sig på den bevakning som genomförs av Sveriges kommuner och landsting (SKL) och de intäkts- och kostnadsprognoser som SKL presenterar. Dessa prognoser ligger till grund för kommunens budgetförutsättningar.

Budgetförutsättningarna fastställdes

Ökning i %	2014	2015	2016	2017
SKL:s prognos				
<i>Timlönekostnad</i>	2,8	3,2	3,4	3,7
<i>Inflation (SKL)</i>	0,2	1,5	1,8	1,8
<i>Realt skatteunderlag</i>	1,8	2,1	2,4	1,8
SKL:s Prisindex för kommunal verksamhet				
<i>Arbetskraftskostnader</i>	2,6	3,0	3,2	3,5
<i>Prisindex (PKV)</i>	2,2	2,8	3,0	3,2
Kommunens budget förutsättningar				
<i>Lönehöjningar</i>	2,6	3,2	3,4	3,7
<i>Prishöjningar</i>	1,0	1,5	1,5	1,5
<i>Entreprenader</i>	2,3	2,7	3,0	3,2

SKL:s prognoser kommer vid ett antal tillfällen under året. Budgetförutsättningarna fastställs tidigt i processen utifrån januariprognosen. Vid stora prognosförändringar kan budgetförutsättningarna behöva ändras vilket inte har varit fallet under denna budgetprocess.

Centralt budgeterade kostnader

- Kostnad för lönehöjningar har budgeterats inom kommunledningens verksamhetsområde. Denna budget kommer att fördelas ut på sektionerna när de verkliga kostnaderna är kända.
- Kostnaden för kapitalkostnader (avskrivningar och internräntor) har budgeterats under ekonomichefens verksamhetsområde. Denna budget kommer att fördelas ut på sektionerna när de verkliga kostnaderna är kända.

Skatteintäkter och bidrag

Skatte- och utjämningsintäkter	Budget 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
<i>Skatteintäkter</i>	413 110	429 895	448 568	464 427
<i>Intäkts-/kostnadsutjämning</i>	80 747	96 386	96 498	97 285
<i>LSS utjämning</i>	-2 714	-3 925	-3 920	-3 916
<i>Fastighetsavgift</i>	20 612	22 897	22 897	22 897
<i>Förväntad fröändring utjämning</i>	11 984			
Summa Finansförvaltning	523 739	545 253	564 043	580 693

Budget för skatteintäkter bygger på befolkningsprognos från april 2014 där befolkningens förväntas minska med 16 personer till 10 007 under 2014

Upplåning och låneskuld

Kommunens låneskuld kommer öka under 2015 som ett resultat av de investeringar som är planerade.

Beslut om låneram har sedan budget 2015 flyttats till ett särskilt dokument *Ramar för in- och utlåning i Gagnefs kommunkoncern* i enlighet med kommunens *Finanspolicy* reviderad per 2014-03-10. Ett separat beslut om denna låneram kommer att tas i anslutning till budgetbeslutet.

Budgeten bygger på en förändring av marginalerna för utlåning till dotterbolagen som följer. Syftet med förändringen är att jämna ut räntemarginalen mellan bolagen utan att detta belastar kommunens ekonomi i större utsträckning. Detta innebär att Gagnefsbostäders lånekostnader ökar med ca 330 tkr år 2016, Gagnefs Teknik AB får sänkta kostnader med ca 470 tkr samma år, medan kommunen finansierar mellanskillnaden, ca 140 tkr. Beslutet om räntesatsen tas i samband med beslutet om ramar för in- och utlåning.

	Räntemarginal dotterbolag %		
	2014	2015	2016
Gagnefsbostäder AB	0,20	0,30	0,40
Gagnefs teknik AB	1,00	0,60	0,40

Finansiella mål

En genomgående analys av kommunens finansiella status finns i kommunens *Riktlinjer för god ekonomisk hushållning* som årligen revideras. I riktlinjerna framgår kommunens långsiktiga finansiella mål. De finansiella delmålen för budgetåret beslutas som en del av kommunens budgetbeslut.

Långsiktiga finansiella mål

- Kommunen ska varje år uppnå ett överskott på 2 % räknat som andel av "summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning" inklusive eventuell balanskravsutjämning.
- Kommunen ska uppnå positivt eget kapital inklusive pensionsförpliktelser senast 2024.
- Kommunkoncernens låneskuld per invånare får inte överstiga 60 tkr under perioden fram till 2024 och ska vara under 45 tkr per invånare år 2024.
- Kommunkoncernens soliditet exklusive pensionsförpliktelser får inte understiga 20 % under perioden fram till 2024 och ska vara över 27 % år 2024.

Finansiella delmål för 2015

Kommunen ska uppnå ett överskott på 2 % i enlighet med det långsiktiga finansiella målet.

Kommunkoncernens låneskuld får inte överstiga 60 tkr per invånare vid årets slut.

Kommunkoncernens soliditet får inte understiga 20 % vid årets slut.

(Soliditetsmålet följs endast upp vid årsbokslut)

Satsningar och kostnadsminskningar driftbudget 2015

Satsningar och kostnadsminskningar	per Sektion (tkr)
Kommunledningskontoret	
<i>Räddningstjänst Dala-Mitt</i>	150
<i>Återställning utvecklingsmedel</i>	500
<i>Ny nämndsorganisation</i>	1 240
<i>Ökade kostnader kollektivtrafiken</i>	1 245
<i>Att fördela kommunledning</i>	380
	3 515
Barn- och utbildningssektionen	
<i>Särskilt stöd förskolebarn 3,0 tjänst</i>	1 200
<i>Volymminskning antal barn förskola</i>	-1 783
<i>Volym gymnasiesärskola</i>	-900
<i>Volymökningar</i>	2 683
	1 200
Äldreomsorgssektionen	
<i>Krav kostnadsminskning</i>	-1 000
	-1 000
Stöd- och omsorgssektionen	
<i>Drift nytt gruppboende LSS</i>	2 100
<i>Stationen (Arbete o utvecklingsenheten)</i>	300
<i>Arbetsmarknadsåtgärder</i>	470
	2 870
Kultur- och fritidssektionen	
<i>Utåtriktad verksamhet (föredrag, barnteater, författarbesök)</i>	40
<i>Investeringsbidrag kulturföreningar</i>	80
<i>Bidrag till kulturföreningarna (ink festivaler)</i>	130
<i>Projekt föreningspool Mockfjärd (1 år)</i>	50
	300
Samhällsbyggnadssektionen	
<i>Återställ engångs förrätning omarr</i>	-150
<i>Allmän utökning fastighetsunderhåll</i>	1 500
<i>Vägbidrag indexeras</i>	60
<i>Gamla Bron Björbo</i>	450
	1 860
Miljö- och byggnadsnämnd	
	0
Total	8 745

Nämnder

Nämnder	Budget 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Anslag sammanfattning (tkr)				
<i>Finansförvaltningen</i>	481 610	529 688	546 149	560 856
<i>Kommunstyrelsen</i>	-466 303	-514 132	-530 192	-544 538
<i>Miljö- och byggnadsnämnden</i>	-2 612	-2 690	-2 695	-2 701
<i>Kommunfullmäktige</i>	-2 219	-1 960	-1 980	-2 003
Summa driftsanslag KS	10 476	10 906	11 282	11 614

Finansförvaltningen

Finansförvaltningen	Budget 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Anslag sammanfattning (tkr)				
<i>Verksamhetens kostnader</i>	-13 772	-11 869	-10 245	-10 347
<i>Skatteintäkter</i>	413 110	429 895	448 568	464 427
<i>Utjämnings/generella statsbidrag</i>	90 017	92 462	92 578	93 369
<i>Kommunal fastighetsavgift</i>	20 612	22 897	22 897	22 897
<i>Finansiella intäkter</i>	3 596	7 102	10 426	11 995
<i>Finansiella kostnader</i>	-8 553	-10 799	-18 075	-21 485
<i>Avskrivningar</i>	-23 400			
Summa Finansförvaltning	481 610	529 688	546 149	560 856

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen sammanställt	Budget 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Driftsanslag (tkr)				
<i>Kommunledning</i>	-77 325	-106 227	-119 813	-131 474
<i>Barn- och utbildningssektionen</i>	-218 989	-227 665	-229 633	-231 763
<i>Äldreomsorgssektionen</i>	-108 646	-111 458	-111 697	-111 942
<i>Stöd- och omsorgssektionen</i>	-64 223	-68 882	-69 457	-70 073
<i>Kultur- och fritidssektionen</i>	-11 671	-12 196	-12 318	-12 443
<i>Samhällsbyggnadssektionen</i>	14 551	12 296	12 726	13 157
Summa driftsanslag KS	-466 303	-514 132	-530 192	-544 538
Investeringsanslag (tkr)				
<i>Kommunledning</i>	-3 825	-2 600	-1 450	0
<i>Barn- och utbildningssektionen</i>	-2 930	-2 700	0	0
<i>Äldreomsorgssektionen</i>	-1 625	-300	-3 300	0
<i>Stöd- och omsorgssektionen</i>	-960	-200	-200	0
<i>Kultur- och fritidssektionen</i>	-510	-320	-100	0
<i>Samhällsbyggnadssektionen</i>	-14 150	-8 580	-5 700	0
<i>Ram att fördela plan 2016 / 2017</i>	0	0	-3 250	-14 000
Summa investeringsanslag KS	-24 000	-14 700	-14 000	-14 000

Kommunledning

Sektionens uppdrag

Kommunledningen ansvarar för kommunens centrala förvaltning. I sektionen ingår personalavdelningen, ekonomiavdelningen och kommunikationsavdelningen.

Kommunledning	Budget 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Driftsanslag (tkr)	-77 325	-106 227	-119 813	-131 474
Investeringsanslag (tkr)	-3 825	-2 600	-1 450	0

Förutsättningar för verksamhetsåret

Utgångsläge Budgeten bygger på förra årets verksamhet och uppräknade kostnader. Utvecklingsmedlen har återställts till 2 000 tkr i 2015 års budget. Medel för EU-samordnaren som återställs flyttas till stöd-och omsorgssektionen och döps om till Arbetsmarknadsåtgärder. Kostnaderna för kommunens räddningstjänst i Räddningsförbundet DalaMitt beräknas öka och budgeten har ökats med 150 tkr.

Ram - förändring Från och med budget 2015 har medel för lönehöjningar (10,9 mnkr) och avskrivningar (23,9 mnkr) budgeterats inom kommunledningens verksamhetsområde. Tidigare budgeterades detta inom finansförvaltningen. Syftet med förändringen är att beloppen ska vara en del av kommunstyrelsens ram, så att beloppen kan fördelas till verksamheterna utan ytterligare beslut i kommunfullmäktige.

Trafikfrågor Det nya trafiksystemet i Dalarnas län trädde ikraft 1 juli 2014. Kostnaderna för trafiken ökar, och budget 2015 har tillförts 1 245 tkr jämfört med budget 2014.

Näringsliv Tjänsten som EU-samordnare har inför 2015 med en näringslivsutvecklare.

IT Kommunens hemsida kommer att genomgå en del förändringar för att bättre motsvara kommuninvånarnas behov av information. Kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges handlingar kommer att digitaliseras under 2015.

Nämndsorganisation En ny nämndorganisation planeras 2015-04-01, tillkommande kostnad 1 240 tkr.

Personal Ledarskapsutbildning fortsätter på grund av försening även under 2015.

Investeringar Kommunledningens investeringsmedel går till IT-investeringar och inköp av kopiatorer.

Utvecklingsmedel Inom kommunledningens driftbudget finns 2 000 tkr avsatta till utvecklingsprojekt.

Barn- och utbildningssektionen

Sektionens uppdrag

Barn- och utbildningssektionen ansvarar och driver kommunens förskole- och grundskoleverksamhet, samt kommunens kostnhet. Sektionen ansvarar även för gymnasieskoleverksamhet som köps av andra kommuner och friskolor.

Barn- och utbildningssektionen	Budget 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Driftsanslag (tkr)	-218 989	-227 665	-229 633	-231 763
Investeringsanslag (tkr)	-2 930	-2 700	0	0

Förutsättningar för verksamhetsåret

Utgångsläge Sektionens budgetförslag bygger på i huvudsak prognoser för antalet barn i förskola och fritidshem, elevutveckling i grundskola, särskola och gymnasiet. Prognoserna utgör grund för den resursfördelning som görs utifrån fastställda nyckeltal för respektive verksamhet. Utöver den generella resursfördelningen fördelas riktade resurser till barn- och elever med särskilda behov.

Förskolan **Förutsättningar:** 541 barn (minskning med 20 barn jämfört med året 2014, men fortfarande högre jämfört med året 2013). Nyckeltalet för förskolan är 5,7 barn/tjänst. Verksamheten beskriver i sitt budgetäskande ett ökat behov av resurser för barn i behov av särskilt stöd och har begärt 6.0 tjänst utökning i budget 2015.

Under 2014 har efterfrågan på förskoleplatser varit stor i den östra kommundelen. I och med etableringen av en ny fristående förskola i Kyrkbyn har plats kunnat erbjudas inom lagstadgad tid. Kostnaden för köp av förskoleplats har ökat med ca 2 000 tkr.

Efterfrågan på vårdnadsbidrag har ökat. Budgeten för 2014 kommer att överskridas med 100 tkr. Första halvåret 2014 så är det genomsnitt 27 barn/ månad som uppbär bidrag.

Behovet av omsorg på obekvämtid har minskat från uppskattade 50 barn till ca 7-10 barn. Verksamheten ligger i Djurås och erbjuder omsorg kvällar och helger.

Konsekvenser: Nybyggnation av två avdelningar i Djurås. Satsning i form av 3,0 tjänster på grund av den ökade andelen av barn med behov av särskilt stöd.

Grundskolan **Förutsättningar:** Under 2014 har det skett en inflyttning i kommunen och antalet elever i grundskolan har ökat. Utvecklingen är stabil och prognosen visar en marginell ökning av antalet elever (*Budget 2014: 1169 elever = ca 88,0 tjänster; budget 2015: 1177 elever dvs. ökning med 7 elever, behov av 88,6 tjänster = 0,6 tjänst ca 300 tkr*). Dock är det fler elever som har särskilda behov (aktuellt ca 17 tjänster). Fritidsverksamheten visar inga förändringar.

För att klara de statliga kraven på modersmålsundervisning och studiehjälper måste bemanningen utökas. De medel som skolan får från integrationsenheten täcker inte de kostnaderna.

Konsekvenser: Elevutvecklingen och framförallt det ökade behovet av barn i behov av särskilt stöd kommer att finansieras av kostnadsminskningar inom sektionens budgetram. Genom att behålla befintliga nyckeltal (2014) ges möjlighet att möta 2015 års elevökning. Elevprognosen för de närmsta åren visar på en stabil men långsam ökning av antalet elever.

Undantagen är de mindre skolorna, Björbo och Bäsna, där elevantalet minskar 2015. Det gör att man får svårighet att klara budget och verksamhet. En översyn av den samlade resursfördelningen i grundskolan kommer att göras inför 2015, i syfte att säkerställa verksamheten vid dessa skolor.

Oblig. grund- och tränings-särskola

Förutsättningar: Antalet elever har ökat från 10 till 16 elever.

Konsekvenser: Redan till hösten 2014 kommer organisationen fördelas om för att få en jämnare resurs- och kompetensfördelning. I 2014 budget saknas 1,0 tjänst för att kunna göra den klassindelningen. Finansieringen sker inom sektionens befintliga budgetram.

IM o VUX

Förutsättningar: Intäktsförväntan kommer att ligga på samma nivå som 2014. Antalet elever på introduktionsprogrammet (IM) ökar. Orsaken är att fler ensamkommande flyktingbarn kommer och få av dessa elever går vidare till gymnasiet.

Gymnasial vuxenutbildning: Trenden visar på en ökad efterfrågan på kurser som ger särskild behörighet. Fortsatt stor efterfrågan på kommunens omvårdnadsutbildning. Fortsatt ökad efterfrågan på svenska för invandrare (sfi; ca 40 inskrivna elever). IM, sfi och grundläggande vuxenutbildning är lagstadgad och ska erbjudas. Gymnasial vuxenutbildning och omvårdnadsprogrammet är något kommunen kan erbjuda.

Konsekvenser: Omvårdnadsprogrammet finansieras av statliga intäkter.

Gymnasium

Förutsättningar: Ingen förändring i snittet av antalet elever. Prisutvecklingen inom Gysam (gymnasialt samverkansprojekt inom Falun Borlänge regionen) är stabil.

Konsekvenser: Ingen förändring av budgetramen jämfört med 2014.

Särgymnasium

Förutsättningar: Minskning av antalet elever i verksamheten gymnasiesärskolan. Det kommer leda till att det blir fler elever som kommer att välja särskild utbildning för vuxna vilket kräver en utökad resurs.

Konsekvenser: Ca 500 tkr i minskade kostnader för köp av platser, utökad kostnad särskild utbildning för vuxna ca 100 tkr.

Musik- och dansskolan

Budgetramen oförändrad.

Kostenheten

Transportkostnaden för att leverera varm mat till mottagningsköken kommer på grund av ett nytt transportavtal att öka med ca 700 tkr/år. Den största kostnadsökningen är transporten av varm mat från köket på Tjärnsjögården till köket på Älvudden (ca 500 tkr/år).

Antalet elever som äter lunch i skolmatsalen ökar och det medför att det 2015 måste ske en ökning av bemanningen. Antalet inskrivna barn på förskolan i Bäsna har ökat och under våren 2014 öppnades det en ny förskoleavdelning. Det ökade antal elever samt barn på förskolan innebär en ökning av bemanningen (ca 340 tkr).

En utredning pågår för att börja laga mat i köket på Djurmoskolan och köket på Syrholnsskola som i dag är mottagningskök. Utredningen omfattar en bedömning av investeringsbehov, personalkostnader och transportbesparingar. Utvecklingen stöds av kommunens livsmedelspolitiska program.

Investeringar

Sektionen har en investeringsbudget för 2015 på 2 700 tkr. Kostenheten kommer att använda 700 tkr. 1 500 tkr är avsedda för möbler och inventarier. 500 tkr planeras för bland annat inköp av lekredskap.

Äldreomsorgssektionen

Sektionens uppdrag

Sektionen ansvarar för kommunens särskilda boenden, anhörigstöd och hemtjänst samt hemsjukvård. Insatserna riktas mot alla åldrar men huvudvikten är äldreomsorg.

Äldreomsorgssektionen	Budget 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Driftsanslag (tkr)	-108 646	-111 458	-111 697	-111 942
Investeringsanslag (tkr)	-1 625	-300	-3 300	0

Förutsättningar för verksamhetsåret

Utgångsläge Den ekonomiska ramen kommer sannolikt inte vara tillräcklig 2014. Inför året fick verksamheten ett generellt krav på kostnadsminskningar på 1 200 tkr, samt ett krav riktat mot hemtjänsten på 1 500 tkr. Omstruktureringen av äldreomsorgen medför ökade kostnader. Färre platser på särskilt boende innebär ökat tryck på korttidsplatserna som leder till att utskrivningsklara får vara kvar i större utsträckning på sjukhus med betalningsansvar. Vi har prognostiserat en kostnad som ej finns med i budget 2014 till 2000 tkr. Det är sannolikt att dessa problem kommer finnas kvar 2015.

Budget 2015 innebär en minskad ram med 1000 tkr. Under 2015 kommer det fortsatt vara problem i boendekedjan, vilket innebär att äldreomsorgen kommer att få svårigheter att klara 2015 års budget.

Befolkningsutveckling Befolkningsprognosen visar på en ökning av antalet personer i åldern 65 år och äldre med 166 personer fram till planperiodens slut år 2017. Den största ökningen kommer i åldersgruppen 70-74 år (+ 166 personer). Befolkningsökningen kommer sannolikt att innebära volymökningar för äldreomsorgens verksamheter. Budgetförslaget ger inga ökade resurser till äldreomsorgen, utan bygger på att volymökningarna ska klaras genom effektiviseringar i verksamheten.

Särskilda boenden Utvecklingen inom särskilda boendeformer går mot att de som flyttar in är allt äldre och har omfattande vårdbehov. Det gör att vistelsetiden blir kortare och omfattar allt mer medicinska insatser och palliativ vård, vilket ökar kravet på stabil bemanning och därmed kostnaderna.

Boendestruktur Behovet av bostäder anpassade för äldre kommer att vara mycket stort under en lång tid framöver. Det kommer att vara omöjligt att lösa behovet enbart genom en enda insats. Det behövs många olika åtgärder, samverkan och nytänkande, både i nyproduktion och i det befintliga bostadsbestånden. Avgörande är att det planeras för mellanboendeformer/trygghetsboenden som inte kräver biståndsbedömning i syfte att minska behovet av särskilda boenden.

Demensvård Efterfrågan på boendepplatser för dementa är stort i kommunen. Socialstyrelsen har antagit nya riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom. Riktlinjerna ställer detaljerade krav och förutsätter att vården under 2015 ska individanpassas enligt biståndsbeslut på samma sätt som hemtjänsten. Vad detta kommer att betyda för kostnaderna är inte entydigt, men kostnadshöjningar kan befaras. Kostnadsdrivande

kan det också vara att äldre har rätt att bo tillsammans även när den ena parten insjuknar och behöver flytta till ett särskilt boende

Hemtjänst

Hemtjänsten ska ge personer med olika funktionshinder möjligheten att klara sin livsföring i det egna boendet. Hemtjänstinsatser ges i hela kommunen dygnet runt. Hemtjänst samt trygghetslarm har ökat. Hemtjänsten kan förväntas få volymökningar både som resultat av stängningen av Gagnefsgården och som resultat av ökade behov inom äldreomsorgen. Inom hemtjänsten pågår ett effektiviseringsarbete i syfte att utnyttja de samlade personalresurserna bättre. Målsättningen är att sänka kostnaden per hemtjänsttimme från 523 till 496 kr. Utifrån detta effektiviseringsarbete sänktes hemtjänstens ram med 1 500 tkr 2014. Trygghetslarmen som finns i hemtjänsten måste bytas ut under 2015 då man har flaggat för att det analoganätet ska släckas ner i Dalarna. Det innebär att vi måste byta ut våra analoga trygghetslarm till digitala trygghetslarm. Kostnaden för det är vi i dagsläget osäker på.

Investeringar

Äldreomsorgen har en ett investeringsbehov för 2015 på 300 tkr.

Stöd- och omsorgssektionen

Sektionens uppdrag

Sektionen ansvarar för kommunens Individ och Familjeomsorg, LSS verksamhet, biståndsbedömning, integration, fritidsgårdar och arbete och utvecklingscentrum.

Stöd- och omsorgssektion	Budget 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Driftsanslag (tkr)	-64 223	-68 882	-69 457	-70 073
Investeringsanslag (tkr)	-960	-200	-200	0

Förutsättningar för verksamhetsåret

Utgångsläge Verksamheten har problem att klara hålla budget 2014. Bostad med särskild service visar underskott på 1 400 tkr. De budgeterade kostnadsminskningarna inom bistånd och placeringar för barn och ungdom uppnås inte.

Inför 2015 får verksamheten satsningar på totalt 2 870 tkr i form av pengar till att utöka med en bostad för särskild service 2 100 tkr, en satsning på Stationen med 300 tkr samt arbetsmarknadsåtgärder 470 tkr.

**LSS/IFO
Syssetsättning** Arbete- och utvecklingscentrum startade upp i januari 2014 och utökar verksamheten succesivt under året. Här samordnar vi syssetsättning för brukarna inom daglig verksamhet och personer som uppstår långvarigt försörjningsstöd och som är i behov av arbetsträning. En tjänst som handledare kommer vi att utöka med under 2015.

Nya behov LSS Upp till nio unga vuxna avslutar särgymnasium våren 2014 eller 2015. Sannolikt kommer dessa unga bosätta sig i kommunen. Vi är i behov av en ny bostad för särskilt service med 6 boendeplatser. 2 100 tkr förstärker budgeten under 2015. Helårskostnad är beräknat till 2 700 tkr

**IFO
Vårdkostnader** Budgeten sänktes med 800 tkr år 2014 inom Barn och ungdomsvården och missbruksvården för att klara sektionens krav på kostnadsminskningar. Prognosen visar att vi får svårt att klara hela sänkningen under 2014.

**IFO
försörjningsstöd** Budgeten har sänkts de senaste åren. I och med att det nya arbete och utvecklingscentrum startat räknar vi med att se effekter under hösten 2014. Att minska 500 tkr är en tuff utmaning som vi har för avsikt att klara. Vi anser att det är rimligt att budgeten för 2015 är den samma som 2014 dvs. 4 700 tkr.

**Ensam-
kommande barn
och ungdom** Då vi tar hem, HVB för ensamkommande barn och ungdom (Monteliusgården) i egen regi från och med november 2014 utökar vår verksamhet med 11 anställda.

Investeringar 200 tkr är avsatta för investeringar inom sektionen.

Kultur- och fritidssektionen

Sektionens uppdrag

Sektionen ansvar för kommunens bibliotek och allmänculturverksamhet, fritidsverksamheten samt för kommunens samarbete med frivillig- och kulturorganisationer.

Kultur- och fritidssektion	Budget 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Driftsanslag (tkr)	-11 671	-12 196	-12 318	-12 443
Investeringsanslag (tkr)	-510	-320	-100	0

Förutsättningar för verksamhetsåret

- Utgångsläge** Verksamheten förväntas hålla sin budget 2014. Verksamheten har inga krav på kostnadsminskningar.
- Biblioteken** Ökade anslag 40 tkr som går till programverksamhet främst för barn.
- Kultur** Ökade anslag 210 tkr för föreningsbidrag
- Fortbildning/
administration** Oförändrade anslag.
- Fritid** Ökning av budget med 50 tkr som går till projekt föreningspool Mockfjärd.
- Investeringar** Under investeringsanslagen får biblioteket 120 tkr för att införa elektronisk teknik för att identifiera böckerna på Mockfjärdsbiblioteket. Detta för att slutföras projektet med RFID märkning av böcker som påbörjades i biblioteket i Djurås hösten 2014. Utöver detta skall verksamheten investera 200 tkr i upprustning av Adelborgssalen i Djurås så att det vid behov blir möjligt att använda lokalen för konstutställningar, något som idag inte är möjligt i kommunen.

Samhällsbyggnadssektionen

Sektionens uppdrag

Samhällsbyggnadssektionen förvaltar kommunens fastigheter samt ansvarar för gatu-, trafik-, mark-, beredskaps, handikapps- och säkerhetsfrågor i kommunen.

Samhällsbyggnadssektion	Budget 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Driftsanslag (tkr)	14 551	12 296	12 726	13 157
Investeringsanslag (tkr)	-14 150	-8 580	-5 700	0

Förutsättningar för verksamhetsåret

Utgångsläge Verksamheten förväntas klara budget 2014. Inför 2015 får fastighetsavdelningen en utökning av ramen med 1,5 miljoner kr.

Fastighet För den ordinarie ospecificerade potten på 2 miljoner kronor kommer sektionen att genomföra följande åtgärder:

Målning, etapp 2 på fd pensionärsbostäderna i Mockfjärd -	500 tkr
Målning, gymnastikbyggnad Syrholns Skola i Floda-	250 tkr
Målning fönster inkl renovering, fd kommunalhus, Rimgattu 6 i Björbo	400 tkr
Målning av resterande träfasader, kommunhus i Djurås	200 tkr
Åtgärder efter besiktningar av brandlarmscentraler	400 tkr
Åtgärder efter elrevisioner	250 tkr

Samhällsbyggnadssektionens utökade ram på 1,5 miljoner kronor kommer användas uteslutande på Djuråsskolan då behoven där är akuta. En plan har tagits fram över högprioriterade underhållsåtgärder i byggnaden.

Övriga medel ligger specificerade på de olika objekten och kan användas uteslutande till löpande underhåll vilket är helt händelsestyrt.

Investeringar I och med att sektionen ansvarar för alla kommunens fastigheter, ligger huvuddelen av investeringsbudgeten här med totalt 8 580 tkr. Avtalsuppfyllnad av leasingavtalet för Älvudden kommer att påbörjas under året. En rondell och avlämningsfickor kommer att byggas för att förbättra trafiksituationen vid Djuråsskolan. Verksamheten kommer att göra besiktning av samtliga lekplatser på skolor och förskolor.

Miljö- och byggnadsnämnden

Nämndens uppdrag

Miljö- och byggnämnd	Budget 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Driftsanslag (tkr)	-2 612	-2 690	-2 695	-2 701
Investeringsanslag (tkr)				

Förutsättningar för verksamhetsåret

Utgångsläge Verksamheten förväntas klara budget 2014. Sektionen har fått inte fått några förändringar av budget.

Status Det har varit mycket stor personalomsättning på Miljö och byggförvaltningen under 2014. Hösten 2014 har en ny förvaltningschef börjat och ett antal nya medarbetare rekryterats. Verksamheten är liten och sårbar. Budgetförslaget innebär en oförändrad budget.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige	Budget 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Driftsanslag (tkr)	-2 219	-1 960	-1 980	-2 003
Investeringsanslag (tkr)				

Förutom själva kommunfullmäktige finns även budgeten för revisionen, valnämnden och överförmyndaren här. Inför 2014 fick kommunfullmäktige ett tillskott på 300 tkr för Valnämndens arbete under året. Kommande år har anslaget reducerats motsvarande då inget val är planerat.

Investeringar

Investeringsbudget 2015	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
<i>Bredbandsstrategi - fiberutbyggnad</i>		1 000	
<i>Övriga IT investeringar</i>	2 300		
<i>Anpassningar Lindberghallen</i>		150	
<i>Kopiatorer</i>	300	300	
Summa kommunledningskontoret	2 600	1 450	0
<i>Ugnar stekbord grytor kosten</i>	700		
<i>Möbler o inventarier</i>	1 500		
<i>Utomhusmiljö, lekredskap</i>	500		
Summa barn- och utbildningssektionen	2 700	0	0
<i>Inventarier Gagnefsgården</i>		3 000	
<i>Inventarier att fördela</i>	300	300	
Summa äldreomsorgssektionen	300	3 300	0
<i>Investeringar att fördela</i>	200	200	
Summa vård- o omsorgssektionen	200	200	0
<i>RFID i Mockfjärd</i>	120		
<i>Konsthall</i>	200		
<i>Investeringar att fördela</i>		100	
Summa kultur- och fritidssektionen	320	100	0
<i>Väg Mockfjärdsskolan</i>		3 500	
<i>Avtalsuppfyllelse/återinvestering Älvudden</i>	1 500	2 000	
<i>Djurås Förskola. Byte av ventilation 4 aggregat</i>	300		
<i>Djurås Skola. Ny rondell för bussar och avlämning</i>	400		
<i>Syrholms Skola. Åtgärder nedre toaletterna</i>	300		
<i>Hedens Pensionärsområde. Omläggning vägar</i>		200	
<i>Kyrkskolan. Omdränering fd lärarbostad</i>	250		
<i>Myndighetskrav</i>	1 430		
<i>Ombyggnationer</i>	2 000		
<i>Lokalvården. Maskiner och utrustning</i>	300		
Summa investeringar fastighet	6 480	5 700	0
<i>Markköp omarrondering Dala-Flod</i>	700		
<i>Investeringar att fördela</i>	1 000		
Summa investeringar gatu- o mark	1 700	0	0
<i>Larm system</i>	300		
<i>Automatisk Vattenavstängning</i>	100		
Summa investering beredskap, brand, säkerhet	400	0	0
Summa Samhällsbyggnadssektionen	8 580	5 700	0
Ram att fördela	0	3 250	14 000
Summa Totalt	14 700	14 000	14 000

Resultatbudget

Resultatbudget (tkr)	Utfall 2013	Prognos 2014	Budget 2015	Plan 2016	2017
Verksamhetens intäkter	83 456		50 167	50 920	51 683
Verksamhetens kostnader	-545 945		-555 920	-569 132	-583 872
Avskrivningar	-24 517		-24 900	-26 900	-27 400
Verksamhetens nettokostnader	-487 006	-513 694	-530 653	-545 112	-559 589
Skatteintäkter	398 968	413 704	429 895	448 568	464 427
Generella statsbidrag och utjämning	108 149	112 943	115 359	115 475	116 266
Finansiella intäkter	6 250	7 235	7 102	10 426	11 995
Finansiella kostnader	-9 313	-10 417	-10 799	-18 075	-21 485
Årets resultat	17 048	9 772	10 904	11 281	11 614

Balansbudget

Balansbudget (tkr)	Utfall 2013	Prognos 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Tillgångar					
<i>Anläggningstillgångar</i>	624 377	667 926	709 832	782 932	770 532
<i>Omsättningstillgångar</i>	82 507	53 595	53 868	53 854	53 569
Summa tillgångar	706 884	721 521	763 700	836 786	824 101
Eget kapital och skulder					
<i>Eget kapital</i>	-172 897	-183 686	-194 590	-205 871	-217 485
<i>Därav årets resultat</i>	-17 048	-10 789	-10 904	-11 281	-11 614
<i>Avsättningar</i>	-2 947	-2 351	-2 125	-2 082	-2 082
<i>Långfristiga skulder</i>	-436 605	-435 660	-472 550	-534 398	-510 099
<i>Kortfristiga skulder</i>	-94 435	-99 824	-94 435	-94 435	-94 435
Summa eget kapital o skulder	-706 884	-721 521	-763 700	-836 786	-824 101

Sammanfattning av beslutspunkter

Förslag till kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige

1. Fastställa de ekonomiska anslag och ramar som föreslås i "Verksamhet och budget 2015-2017" vad avser driftbudget för kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden samt kommunfullmäktige.
2. Fastställa anslaget till -518 782 tkr kronor år 2014 enligt följande fördelning:

Anslag (tkr)	Budget 2015
Kommunstyrelsen	-514 132
Miljö- och byggnadsnämnden	-2 690
Kommunfullmäktige	-1 960
S:a Anslag	-518 782

3. Fastställa ett anslag till Kommunstyrelsen på 14 700 tkr för investeringar år 2015.
4. Fastställa de finansiella delmål 2015 som finns föreslagna i budgetförslaget "Verksamhet och budget 2014-2016".
5. Fastställa den Värdegrund, de strategiska mål och de sektionsmål som finns föreslagna i budgetförslaget "Verksamhet och budget 2015-2017".